

Bijlage bij 3b Algemeen Bestuur 19 februari 2014

DISCUSSIONOTITIE Dagelijks Bestuur GGDHN

Onderstaande notitie heeft als doel de discussie in het DB te voeden m.b.t. overdracht van hoofdlijnen van beleid en besturing aan het nieuw te vormen bestuur na de gemeenteraadsverkiezingen maart 2014.

De lijnen aangegeven die continuïteit van bestuurlijke aandacht vragen voor de komende bestuursperiode (2014 – 2018) worden benoemd. Naast besturing gaat het dan voornamelijk om inhoudelijke programma's en het financieel op orde brengen van de GGD, onder andere door slim reorganiseren en innoveren.

In een separate notitie wordt uitgewerkt hoe de laatste jaren vorm is gegeven aan innovatie, welke innovaties lopen en welke innovaties gewenst zijn gegeven de stelselherziening (transities), overige belangrijke zaken in het publieke gezondheidsdomein en in relatie tot de bezuinigingstaakstelling van de GGD. De voorbereidende werkzaamheden lopen momenteel. Uiteindelijk een innovatieprogrammaplan aan het bestuur voorgelegd.

Aanbevelingen aan nieuw bestuur GGD Hollands Noorden (periode 2014 –2018)

Bestuurlijke thema's voor de komende periode

De veranderingen in het Sociaal Domein bieden kansen voor de GGD. De GGD Hollands Noorden ziet verschillende mogelijkheden om in praktische zin aan te sluiten en/of ondersteuning te bieden bij de transitie(processen) die momenteel gaande zijn binnen de verschillende gemeenten. Het position paper zoals dit op 15 januari 2014 in het DB besproken is biedt hiervoor concrete handvatten

Alvorens in te gaan op bestuurlijke thema's, wordt hieronder eerst de missie en visie van de GGD beschreven.

1. MISSIE EN VISIE GGD Hollands Noorden (herzien)

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD is het doel van de samenwerking vastgelegd, namelijk: "het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied".

Eén van de voornemens voor de periode 2010 – 2014 betrof het herzien van de missie en visie van de GGD.

Die is uiteindelijk bepaald op basis van door het DB geformuleerde beleidsdoelen en vervolgens aangeboden aan het Algemeen Bestuur via het Meerjarenbeleidsplan 2011–2014 (zie kader), zoals voorgelegd op 28 november 2011 in het AB en uiteindelijk vastgesteld op 20 februari 2012.

Herziene missie en visie

Missie

De Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid & veiligheid van alle inwoners van Noord-Holland Noord door:

1. risico's en onveiligheid te signaleren en inzichten hierover actief te verspreiden
2. preventie, bestrijding en voorlichting tegen natuurlijke en opzettelijke bedreiging van de volksgezondheid
3. individueel en collectief gezond gedrag en preventief beleid van gemeenten en andere

Visie

De GGD is dé huisadviseur en uitvoerder van publiek gezondheidsbeleid van gemeenten door:

- inzicht te geven in de (ontwikkeling van de) actuele gezondheid van de inwoners van Noord-Holland Noord op gemeente- en waar mogelijk op wijkniveau
- ondersteuning van de beleidsvorming van gemeenten
- uitvoering van preventieve – en vangnetzorg
- gevraagd en ongevraagd te adviseren over effectieve interventies
- agenderen van beschikbaarheid, toegankelijkheid en doelmatigheid van zorgvoorzieningen in NHN bij het signaleren van problemen m.b.t. de gezondheid.
- spelers in de volksgezondheid te bevorderen.

2. Relatie zorg en veiligheid

In toenemende mate wordt duidelijk dat er op het snijvlak van zorg en veiligheid een rol voor de GGD is weggelegd. De directeur Publieke Gezondheid, die participeert in zowel het bestuur van de GGD als van de Veiligheidsregio, speelt hierin een verbindende rol. Bestuurlijk hebben vier leden van het DB een actieve rol in de commissies basisvoorzieningen en Jeugd en sociale veiligheid. Versterking kan plaatsvinden door de inhoudelijke agenda's van deze commissies in het DB van de GGD sterker aan de orde te stellen.

Bestuurlijke aanbeveling: Nog sterker inzetten op verbinding veiligheid en zorg en bestuurlijke afstemming Veiligheidsregio/ GGD

Inhoudelijk gerelateerde thema's zijn:

- Infectieziektebestrijding met als bijzonderheid dat de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse Infectieziektebestrijding bij het GGD-bestuur berust, terwijl het voorbereiden en optreden tijdens grootschalige uitbraken van infectieziekten (A-ziekten) onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Veiligheidsregio valt. Als zodanig maakt Infectieziektebestrijding deel uit van het Regionale Integrale Veiligheidsplan;
- Technische hygiënezorg is de laatste jaren sterk gegroeid voornamelijk vanwege de toename van inspecties kinderopvang. Enkele gemeenten zijn in overleg met de GGD om de handhaving te verbeteren. (discussie handhaving)
- Aanpak Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)/ kwetsbare burgers speelt zich af rond burgers die zelf geen hulpvraag stellen, maar die wel een potentieel gevaar vormen voor zichzelf en/of hun omgeving. Het staat ook wel bekend als bemoeizorg. Mede vanwege de transformatie in het sociale domein blijven de positie van het taakgebied en de aanpassing aan de wijzigende netwerkomgeving bestuurlijke aandacht vragen. Vroegtijdig signaleren en voorkomen van erger zijn centrale uitgangspunten.
- (uitvoerende regie als in Den Helder?) (project crisisaanpak kwetsbare burgers), samenvoegen meldpunten Huiselijk Geweld en Kindermishandeling → onderbrengen bij de GGD, stroomlijnen ketenzorg, knelpunten → Opvangcapaciteit, afnemende middelen.
- Het Prostitutiegezondheidscentrum Zevenhuizen te Alkmaar vervult functies die te maken hebben met (preventieve) zorg, hygiëne en maatschappelijke ondersteuning. Waar de aandacht nu voornamelijk gericht is op sekswerkers werkzaam op de Achterdam, is uitbreiding naar de doelgroep 'escort' en andere seksbedrijven in de regio NHN te overwegen. Voor de GGD staat de invalshoek 'gezondheid' van zowel de sekswerkers als hun klanten centraal. (uitbreiden via regionaal project?)

3. Bestuurlijke samenwerking

In het verlengde van de ontwikkelingen bij de veiligheidsregio en met het oog op de decentralisaties in het sociaal domein is het wenselijk om na te denken wat de toekomstige rol van het GGD bestuur kan zijn. Bij de veiligheidsregio is er nadrukkelijk voor gekozen om naast het bestuur van de organisatie van de veiligheidsregio ook het platform te zijn waarover op de schaal van NHN wordt gesproken over integrale veiligheid. Voor het GGD

bestuur zou dit kunnen betekenen dat, naast het besturen van de organisatie GGD, er ruimte wordt gecreëerd om meer over de regionale aspecten van de ontwikkelingen in de zorg te spreken. De discussie op de agenda over de regionale agenda publieke gezondheid, op initiatief van de gemeente Alkmaar, wijst ook in deze richting.

Binnen het kader van de regionale agenda publieke gezondheid is de inhoudelijke inzet van de GGD gericht op het meegroeien van het dienstenaanbod en het mee veranderen met de afstemming van gemeentelijke zorg- en welzijnstaken op de 1ste en 2de lijns (curatieve) gezondheidszorg. In dezen is de rol van de GGD te zien als ondersteuner (faciliteren) en adviseur ter versteviging van de positie van gemeenten.

Bestuurlijke aanbeveling: Inzetten op benutten van het AB GGD als platform/of als leden van... om de regionale agenda publieke gezondheid op te zetten, te monitoren en te besturen.

(reg. Agenda PH → Peter de Baat, notities BMC)

4. Rol GGD organisatie

Ook ingegeven door de veranderende rol van de gemeenten in het sociaal domein en de zorg heeft de GGD haar structuur inmiddels aangepast aan deze nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor ontstaat in de uitvoering meer ruimte om binnen de wettelijke kaders mee te bewegen met keuzes die gemeenten maken in de uitvoering. Zodoende wil de GGD op gemeentelijk niveau meewerken aan het vorm geven van lokaal gewenst maatwerk.

Aan de andere kant ontstaat er een beweging naar organisatievormen die bovengemeentelijk of zelfs regionaal worden georganiseerd. De GGD is erop toegerust een rol te spelen in het faciliteren van bovengemeentelijke samenwerkingsvormen ter voorkoming van extra bestuurlijke drukte.

Bestuurlijke aanbeveling: Inzetten op benutting GGD voor onderbrenging bovenlokale taken (bv. ihkv jeugd zorg ontwikkeling, meldpunt huiselijk geweld en meldpunt kindermishandeling etc)

(HALT Preventie)

5. De bedrijfsvoering van de GGD

De afgelopen tijd is duidelijk geworden dat de bedrijfsvoering van de GGD kwetsbaar is. De doorontwikkeling van de organisatie na de fusie en overnames van de laatste jaren staat onder grote druk vanwege de bezuinigingen. De fusie, overname en bezuinigingstaakstelling hebben een zware wissel getrokken op de organisatie. Het voorzieningenniveau binnen de GGD is sober. Daarnaast dient gekeken te worden naar flexibilisering van de bedrijfsvoering om meer in te kunnen spelen op ontwikkelingen als ook verdergaande samenwerking met de Veiligheidsregio ook op het terrein van bedrijfsvoering.

Bestuurlijke aanbeveling: Handhaven redelijke ambitie tegen aanvaardbare kosten

Een separate bestuurlijke notitie met betrekking tot het innovatieprogramma van de GGD is in voorbereiding.

6. Samenwerking gemeenten en GGD HN

De afgelopen jaren is ontegenzeggelijk een grote verbetering opgetreden in de relatie tussen de gemeenten en de GGD HN. Voorbeelden hiervan zijn het goed lopende ambtelijk overleg,

de klankbordgroep hoofden welzijn, diverse geslaagde samenwerkingsprojecten en ook de financiële klankbordgroep.

Iedere gemeente heeft een eigen accountmanager bij de GGD. De managers Zorg & Advies vervullen deze rol in hun eigen rayon.

Toch is er nog wel een weg te gaan. In een samenwerking tussen gemeenten en GGD kunnen zowel beleids- als bedrijfsvoeringsonderwerpen een plek krijgen, zoals dat nu al gebeurt in de samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Verkend wordt of ook op het terrein van bedrijfsvoering de gemeenschappelijke regeling GGD en de gemeenten meer voor elkaar kunnen betekenen in de sfeer van uitwisseling arbeidskrachten, benutten huisvesting, diverse ondersteuning etc.

Bestuurlijke aanbeveling: Het bestuur van de GGD bevordert krachtig zowel de inhoudelijke als de bedrijfsvoeringstechnische samenwerking tussen GGD en gemeenten waarbij ook gekeken kan worden naar andere vormen van samenwerking (bijvoorbeeld dienstverleningsovereenkomsten). Voortbordurend op de resultaten van de afgelopen jaren wordt de GGD nog meer als gemeentelijke dienst beschouwd en benut.

7. Gemeenschappelijke Regeling

Raadsleden hebben het gevoel weinig invloed op Gemeenschappelijke Regelingen te hebben. Landelijk wordt de Wet GR geëvalueerd waarbij ook gekeken wordt naar de controlemogelijkheden van raadsleden op GR's. Landelijk worden hiervoor diverse initiatieven en modellen onderzocht, maar ook regionaal vinden initiatieven hiertoe plaats.

Geadviseerd wordt om hier in de komende bestuursperiode te onderzoeken hoe dit vorm te geven in de regio Noord-Holland Noord.

8. Onderzoek naar toekomstbestendigheid taken GGD

Mede vanwege de omvangrijke wijzigingen in het zorgstelsel en in het sociale domein is aan onderzoeksbureau AEF opdracht verstrekt om de toekomstbestendigheid van taken in de publieke gezondheid te onderzoeken. Ook is er aandacht voor eventuele hiaten in het geheel van taken en wordt gekeken naar de positie van de GGD.

Indien de onderzoeksresultaten bekend zijn voor de bestuurswisseling, dan zijn deze mogelijk aanleiding om in de overdracht mee te geven of in de hierboven genoemde onderdelen te integreren.